

Bohumil (iii) Voleský – TROŠÍNKU ZE ŽIVOTA

Není nadto nejdříve vyjasnit všechny nejasnosti. Nutno tedy zdůraznit, že jsem se skutečně narodil a jsou na to papíry. Během svého života jsem se naučil nejen číst ale také psát. A tak zde hodlám úplně sám napsat co si ze svého života pamatuji a přiložím to ke stromu života (tedy rodokmenu) naší rozšířené rodiny, který právě sestavuji. Tento rok mi bude 77 let a na rodokmenu již několik let pracuji. Velký podnět mi daly poznámky mého otce Bohumila (ii), které připravil uprostřed 2. světové války pro okupující Němce ve snaze dokumentovat náš rasový původ a pomoci propuštění zatčeného strýce a tety Zátkových z Českých Budějovic. Také ručně kreslený strom života Bayerů a Matoušů se strany mé matky Jarmily poskytnul cenné informace sahající více než 250 let nazpět.

Je nasnadě, že lidská řeč je pro lidičky nesmírně důležitý prostředek. Proto napíši tyto vzpomínky v obou jazycích – ve své rodné češtině a také v angličtině, do které jsme se vystěhovali. To je tedy už rodná řeč našich dětí a asi i ostatních potomků.

Narození

Narodil jsem se v Praze, v sanatoriu v Londýnské ulici na Vinohradech. Prý tam dva z nás novorozenců maminkám málem vyměnili a tak jen doufám, že nejsem Olda Koudelka. Zkoušeli jsme si to s Oldou později nějak ověřit když jsme spolu také chodili do ranné školy, ale v tehdejší nevědomosti o DNA se nám to tak docela nepodařilo. Tak jsme vesele oslavovali naše společné narozeniny se vzácnou zmrzlinou (dodanou jejich restaurací “U Bumbdlíčka”) jako jeden a týž školák.

Pak se Olda někam odstěhoval a zbyl jsem na to sám - a bez zmrzliny.

Moje nejranější vzpomínky sahají asi tak do mých 3 let a matně si vzpomínám na narození své sestry Marie (provd. Bodenlosová). Jako děti jsme spolu byli také na nějaký čas u babičky a dědečka Voleských v jejich domku v Klánovicích u Prahy, kde jsme se léčili po nemoci černého kašle. Hrabal jsem tam s dědečkem zahradní cestičky zig-zag aby vypadaly jako parkety.

Dětství

Poslední dva roky války trávila rodina v Konárovicích u Kolína, ve vile matčiny rodiny (Bayerovi). Měla obrovskou zahradu plnou ovocných stromů, po kterých jsme šplhali pro ovoce. Nejvěrnějším kamarádem mi tam byl o pár let starší Áda Kolský, od kterého jsem se přiučil kdejakou klukovinu. S oblibou jsme spolu konferovali v autě mého otce, které tam odpočívalo na špalkách ve stodole - nejezdilo, byla válka.. Tomu autu značky Škoda se říkalo Terezka, nevím proč. Asi, že patřilo do rodiny.

Otec dojížděl na víkendy vlakem z Prahy, kde řídil provoz továrny na dřevoobráběcí stroje, kterou založil dědeček Voleský. Ta továrna může za to, že se jmenuji Bohumil neb ta rodinná firma byla pojmenována dědečkovým plným jménem. Asi se počítalo s tím, že se také tento Bohumil jednou zamotá do jejího řízení.

Copak o to, stroje a mechanismy jsem měl oblibě už od malinka – ale komunisté celou firmu hned po válce vyvlastnili a bylo to. Muselo to být otrěsné pro oba starší Bohumily, když jednoho krásného dne jim byl prostě zakázán přístup do továrny a tím skončilo naše vlastnictví a jejich celoživotní dílo. Jenom nějakým štěstím unikli uvěznění. Takovými loupežemi začala a pokračovala nadvláda komunismu v Česku.

Školy

Do školy jsem začal chodit v Konárovicích, ale s koncem války jsme se vrátili do Prahy, kde se otec podařilo najmout veliký byt v Myslíkově ulici č.4, za rohem od Vltavy. Pamatuji se, že my děti jsme tím bytem projížděli na nových kolech. Pak se do základní chlapecké školy ve Vladislavově ulici nahrnuly holky jak začala škola být smíšenou. Po osmi letech jsem šel na “střední průmyslovou školu strojní”(1953-1957), která byla v Preslově ulici na Smíchově, přes most od nás.

Co jsme tam vyváděli, můžete se částečně dozvědět na web-stránkách naší třídy L4, tady:

<http://www.spoluzaci.cz/876513>

To divné označení “L” jsme dostali jak “lod’áři” neb jsme se měli specializovat na stavbu lodí. To se take stalo a nemělo to ale nic společného s mojí vlastní zálibou ve vodních sportech kde jsem se jakousi náhodou dostal mezi tehdy zakázané vodní skauty. Tato skupinka fungovala pod záštitou pražského yachtklubu a tak přes pádlování na pramičkách a letní táboření jsem se dostal i k závodnímu plachtění na plachetnicích třídy “Piráť” do juniorského mistrovství republiky. Té skautské skupince vděčím za překrásný teen-age a celoživotní kamarády.

Ještě s jedním z nich jsme asi měli moc velký přebytek energie, který se asi nestačil vyčerpat plachtěním a leštěním den závodních plachetnic a tak jsme se dali do zdolávání divokých řek a závodění ve vodním slalomu – na double kanoi. To byla ta správná dřina a těch kanoi jsme přitom mnoho rozbili - a museli jich tudíž mnoho postavit. Dobrá manuální praxe ! Asi také díky intenzivnímu pádlařskému treningu jsem jeden z mála, který si teď k stáru nestěžuje na bolesti zad. Byli jsme s kamarádem, přezdíváným “Kušna”, po hezkých pár let jako vodní dvojčata.

Nakonec jsme se museli jaksi rozhodnout, jestli tedy budeme pádlíři - anebo inženýři.

To už jsme byli oba na vysoké škole (universita, ČVUT – 1957-1962). Studentská leta byla báječná a na škole to nějak dobře šlo a tak jsem odpromoval jako strojní inženýr - se specializací na chemické a potravinářské stroje a s ambicema. To podotýkám, protože mě to nasměrovalo do dalšího života.

Finta č.1

S komunisty to prostě nešlo vyjít a hodně mě vadili. Už od mlada a po celou dobu studií jsem chtěl poznat svět, cestovat, učit se něco nového a take vidět jak to dělají někde jinde. To však nepadalo v úvahu. Hrubíánská, sadistická a nebezpečná totalita zničila mnohé, kteří se odvážili jít proti. Jít od toho prostě nešlo a pokusy o nějaký únik byly krutě trestány. Jak na to ? Tím si naše skupinka kamarádů dlouhá leta lámala havu a ve mně to jen vřelo. Nakonec jsem vsadil všechno na studium. Podmínkou pro postgraduální stadium pro techniky však byly nejméně 3 roky “praxe” mimo universitu. S ukončením studií jsem dostal umístění do “Ústředního výzkumního ústavu potravinářského průmyslu” – a dělej ! Při vzácném rozhovoru s ředitelem toho Ústavu se on nechal slyšet, že “Voleský, vyšší studia na Technice ? Na to zapomeň !” Náhoda mi ale pomohla - ten Ústav sám byl t.zv. “školicím pracovištěm” pro doktoranty a bylo to skoro jako tajemství a nikdy tam nikoho neměli. Ministerstvo školství hrozilo, že tuto prestižní výsadu zruší. A tak se stalo, že za mnou přišli, jestli jako bych uvažoval dělat svůj posgraduál vlastně přímo na Ústavu. Po menším taktickém váhání jsem nabídku (blahosklonně) přijal - a ocitnul jsem se v tom postgraduálním programu. Po méně nežli roce však Ministerstvo ústavní studijní program stejně zrušilo a já byl slavnostně převeden na Techniku - tam kde jsem chtěl být !

Prakticky celý svůj první rok postgraduálu jsem strávil na pár zkouškách a hlavně korespondencí s kanadskými universitami. Proč zrovna Kanada ? - a) líbila se mi; b) USA bylo moc “kapitalistické” (pro komunisty); c) Anglie nedávala moc stipendií.. A překvapivý výsledek – různá stipendia na 6 různých kanadských universitách. Vybral jsem si University of Western Ontario v London, Ontario - stipendium v oboru bio-inženýrství, které jsem chtěl dělat, a bylo to i s letenkou !

Oženit - a přes oceán

Moje žádost o pokračování v doktorském studiu šla v Praze na Ministerstvo školství. To si dalo hodně na čas, takže jsem se ještě stačil i oženit a shodou okolností na vzácném výletu do Paříže.

Totalita zřejmě už nějak měkla zevnitř a občas pustila občana “ven” - bez valut, které se musely “nějak” sehnat. A tak rozhodnutí bylo – buď obřadná svatba doma anebo svatební cesta s možností uniknutí svatebnímu rodinnému shromažďování, na které jsme si moc nepotrpěli. Zařídili jsme si tedy neobvyklou cestu oddání na československém konsulátu v Paříži. Aniž bychom tušili jaký to bude zážitek jsme skromně nasedli na vlak a ocitli se s vykulenými očima u rodinných známých v Paříži. Hned jsme běželi na ten konsulát všechno potvrdit a dojednat. Tam nám sdělili, že to nepadá v úvahu, že jsou neobyčejně vytíženi, atd. S protaženými ksichtíkama jsme mávali povolovacím papírem z Prahy až se jim na konsulátě sželelo nastávajících novomanželů a někdo přišel s nápadem “Den Bastilly”. To znamenalo, že 14.

července jim tam nebudou “courat lidi pro víza” a mohl by se tudíž udělat ten neobvyklý obřad.

Byl červenec a my se dostavili jak ujednáno – v doprovodu několika kamarádů z pražského Černého divadla, které náhodou právě hostovalo v Paříži. Uvítal nás malý podsaditý sám soudruh konsul napoleonské postavičky, zdůrazněné mohutnou paclí na břicho zavěšené na náhrdelní trikolorní šerpě. Vyjímal se “báječně” před mohutným stolem v rozložitě kanceláři s výhledem na Paříž dvěma obrovskými okny za ním. Toto malebné pozadí zapůsobilo ještě absurdněji když začal obřadně předčítat text velmi socialistického svatebního proslovu, který zřejmě viděl poprvé. Poté co rozveselená nevěsta několikrát uličnický vyprskla neudržitelným smíchem, soudruh konsul znejistěl a začal přeskakovat řádky textu asi aby své i naše trápení zkrátil. Proslov pak už vůbec postrádal souvislosti, ale přežili jsme to – a stali jsme se manželským párem.

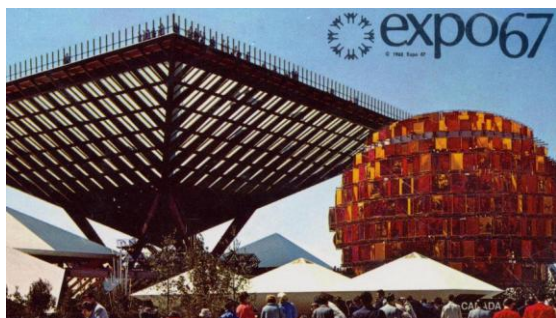
S tatíkem Voleským jsme měli domluveno, že kdyby Školství nepovolilo to PhD v Kanadě, tak už to rovnou z té Paříže zvednu přes moře a do Kanady, děj se co děj. A oni to povolili ! Na 1 rok do Kanady – udělat ten doktorát. Samozřejmý nesmysl, ale to jsem radši nikomu nevysvětloval – a jen jsme se mladí manželé vrátili ze svatebně-svatební cesty Francií tak jsem běžel si zamluvit letenku. Už vůbec nevím proč, ale let to byl z Paříže do Montrealu. Asi proto, že na delší a přístupný let už nebylo. A tak jsem se do Paříže znovu dostával vlakem. Vzpomínám si, že jsem na celé to cestování dokonce dostal i český valutový příspěvek \$5. Tak jsem si za něj v tom vlaku koupil Coca-Colu - a dohrkal se do Paříže, kde jsem před odletem přespal u známých, kteří mě doručili až na letiště.

Tam mě čekal dlouhatánský štíhlý Boeing 707 společnosti Air France pro můj vlastní, první a proto historicko-památeční *přelet Atlantiku*.

To se tedy psalo 6. září roku 1967.

Air France boeing si to bzučel a bzučel, neztratili jsme se v modrém prostoru a nebylo ani moc na co koukat, dole samá voda, samá voda.

A tak jsem se ocitl v kanadském Montrealu, kde se mě opět ujali jacísi rodinní známí. Měl jsem tam několik báječných prosluněných dní kdy jsem se mohl podívat i na slavnou výstavu Expo-67. A potom hup do menšího letadélka na hodinu-a-půl letu na západ do London, Ontario, tam byla moje universita.

Tenhle let nad Kanadou byl překrásný kdy pode mnou přecházely tisíce jezer malých do těch slavných jezer

Velkých - kontinualní fáze pevné země přecházela skoro nepozorovatelně do kontinuální fáze vodní.

A mně tak začala další a dosti jiná fáze životní.

Jak jsem se stal Kanadčanem

Prostřednictvím studií - proto jsem do Kanady přijel, to jsem chtěl a tak jsem opravdu hodně a tvrdě studoval - a vyzkoumával. Samé nové věci, bionžénrství je nový a velmi multidisciplinární obor. Můj nový kanadsko-americký školitel se jmenoval Zajíc, z moravských prarodičů. “Inženýr už jseš, teď potřebuješ BIO-“, prohlásil svou drncivou američtinou a nastrkal mě hned do několika postgraduálních kursů - mikrobiologie, biochemie, biofyzika. Studenti v těchto kursech měli těchto předmětů už několik let. Já - nic, nada, nula. Ve své inženýrské ignoranci jsem tehda považoval za nejmenší stvoření na světě tak možná mravence. No byl to záběr ale “toho bohda nebude aby český král z boje utíkal” (král Jan Lucemburský). A tak jsem přežil, slavně ukončil a mám kanadský doktorát. To ale předbímám -

Studium bylo jen jednou stránkou věci, druhou byl český ouřad. Jak se ukázalo, vyústilo to do takové “sázky do lotynky”. Záblesk svobody “pražského jara” 1968 uhasl invazi ruských tanků a okupačních armád, na které jsme se dívali na kanadské televizi s mojí ženou Zuzanou. Ta za mnou přijela do Kanady na letní prázdniny. No do takové situace přece nepojede zpátky ! Celkem snadno se nám tehdy podařilo prodloužit si náš pobyt v Kanadě o celý rok a ona zjišťovala co by to obnášelo si dodělat ten poslední rok studia medicíny, který jí ještě scházel. Obnášelo by to bývalo prakticky celou medicínu znova, plus asi 5 zkoušek ze základních přírodních věd. Po 5 letech tvrdého studia medicíny v Praze “na to nemám”, prohlásila. Po roce, kdy situace v Česku nevypadala tak beznadějně, jsme uvažovali tedy o jejím návratu a ukončení medicíny v Praze. Váhavě odlétla v září 1969. A to byl přesně ten čas kdy vzápětí komunistická past sklapla – hranice se zavřely, vlaky se u hranic zastavily, letadla byla odvolána zpět. Železná opona spadla.

Zůza v Praze a já v London, Ontario – s pevným předsevzetím ji nějak zase z Prahy dostat ven. Dostudovávala tam tedy a já každých pár měsíců posílal žádost na konsulát a Ministrstvo školství o prodloužení mého studijního pobytu v Kanadě, nutného k dokončení disertačního výzkumu, dopsání disertace, k jejímu obhájení, atd.atd. Ouřad váhavě povoloval až jeho trpělivost dočista došla - *posledním* prodloužením do 15. července 1970. Zuzina promoce byla v červnu 1970. Její žádosti o nárokovatelnou návštěvu manžela na regulerních studiích v Kanadě bylo vyhověno - ale ne na prázdniny, jenom na 14 dní. On se pak má vrátit zpět, “přivezte ho !”

Pustili ji, těžkopádná byrokracie se sekla - podle svých vlastních pravidel -

A tak jsme se stali kanadány. S dlouhým nosem na komunistické pacholky. Ten “normalizační” socialisticko-totalitární “ráj” nás však oddělil od rodin a přátel na mnoho dalších let - až se ten nesmyslný system nakonec celý stejně sesypal (1989). Nic netrvá věčně – ale roky života neúprosně plynou a může to stačit nadělat mnoho škod.

Profesorská profese

Akademické povolání se mi vždycky líbilo – a když jsem dostal několik prvních pracovních nabídek, tak jsem se pro něj rozhodl. Nakonec to tedy byla jedna z nejlepších, McGill Universita v Montrealu. Přednášky, výzkum, laboratoře, granty, conference po světě, nejlepší studenti na všech stupních – a také báječná vymoženost volného sabatického roku pro další vzdělání a poznávání světa.

Roky plynuly a i rodina se rozrůstala. Napřed Monika a brzy po ní Martin, a rostli jako z vody (foto z r. 1998).

Zajímavá byla moje nominace Kanadskou vědeckou radou na výměnnou stáž na Československou akademii věd. Akademie nechtěla zřejmě ztratit možnost této bilaterální vědecké výměny a tak několika-měsíční stáž schválila. Nevěděli jak s tímhle Čecho-kanadánem zacházet a nakonec jsem měl volný přístup do všech laboratoří Mikrobiologického ústavu – s neméně volnou výměnou zkušeností, vše v jadrné češtině. Po 14 letech to byla moje první návštěva Prahy. Později jich následovalo více a v současné době se rádi podíváme do Česka skoro každým rokem.

V rámci dalších sabatických roků jsme navštívili na různá období i Puerto Rico (Mayaguez), Švýcarsko (Lausanne), a později bez rodiny i Australii (Melbourne), Brazílii, Čínu a Singapore. Dětičky mezitím vyrůstaly v angličtině, francouzštině i češtině s námi a babičkami. Později už si musely hledět své školní docházky, kterou Monika dotáhla až na medicínu, zatímco Martin se stal softwerákem a majitelem tanečních studií v Montrealu. Jak to souvisí? “No zkuste dýžejovat (DJ) salsu bez kompjutru a uvidíte”, říká..

Je to neuvěřitelné jak se převalilo 31 let mého profesorování v Montrealu na McGillu.

Moje [profesní resumé](#) je shrnuto jinde, podepřeno více než 200 odbornými publikacemi a 3 knihami.

Vlasy se mi mezitím zbaběle vytratily do stříbritého vzdorujícího zbytečku – nejsem si však jist zda se také dostavila ta jakási moudrost příslušející pokročilému věku –

A na našem rodinném nebičku zazářila nová hvězdička jménem Lukášek (*2008), náš vnouček od Moniky. Je usměvavým přírůstkem do našeho [rodokmenu](#), který jsem sestavil jako jeden ze svých “penzijních projektů“. Je tam zachyceno asi 1500 spřízněných lidiček a zaznamenává linii Voleských nazpět až do roku 1650.

“Penze” a Florida

V roce 2005 jsem pronesl svou poslední regulační přednášku, odgraduoval poslední doktoranty a zavřel laboratoře. Dostavil se penzijní věk se všemi radostmi jakési pofiderní volnosti a zájmové práce povětšinou na počítačku, který je jak permanentní výzvou tak i spojením s ostatním světem. A konečně můžeme také utíkat měsícům dlouhých montrealských zim za floridským sluníčkem. Jenomže - povolání profesora s sebou nese to že si člověk, do určité míry ale pořád, celkem sám vymýšlí co má dělat - nikdo jiný to neurčuje, nenadiktuje. Je to báječné - avšak tato duševní činnost se po letech pak prakticky nedá zastavit.

A tak mě na Floridě očaroval celý ten vodní systém floridských [Everglades](#), unikátních obrovských močálů, který byl za poslední století rozvrtný a odvodněn stovkami kilometrů kanálů.

Hlavně pro zemědělskou půdu a růst dalších měst. Jenomže to vše, jak se teď zjišťuje, vlastně bylo všechno špatně – a honem se to celé nějak musí předělávat

než 8 milionům lidíček co žijí na jihu Floridy dojde pitná voda.

A k tomu všemu ještě oteplování podnebí a dlouhodobé stoupání mořské hladiny, na které placatá a nízko položená Florida může jenom doplatit.

Je to absurdní, ale je to tak – člověk přemohl přírodu. Ale typicky ne moc dobře - a já se teď kolem toho také motám neb je to fascinující a světově unikátní techno-ekologický hlavolam v gigantickém měřítku. Namíchaná věda, politika, prostředí, populace, příroda, technologie - a přirozeně finance, které si mohou snad jedině američané dovolit.

A v létě se zase podíváme do Prahy. Život je krásný -